

ETIKAI KÓDEX

az ÁRPÁD Szakképző Iskola és Kollégium pedagógusai számára

A pedagógus szakma megbecsülése és védelme megköveteli, hogy a tanárok, nevelők magasrendű erkölcsi normák alapján dolgozzanak és éljenek.

Az Etikai Kódex azokat az elveket és magatartási szabályokat tartalmazza, amelyek betartása elvárható minden pedagógustól és törvénnyel nem szabályozhatók. Igazodási pontokat nyújt olyan helyzetekben, amelyek jogi eszközökkel nincsenek szabályozva.

Az Etikai Kódex összeállításánál figyelembe vettük az érvényben levő törvényeket /Közoktatási Törvény, Köznevelési törvény, a Közalkalmazottak Jogállásáról Szóló Törvény, valamint ezen törvények végrehajtási rendeletei/, valamint az iskola belső szabályzatait /P.P.; SZMSZ, házirend /, amelyek tartalmazzák a pedagógusok jogait és kötelességeit.

- I. A pedagógusok személyiségével, szakmai felkészültségével összefüggő etikai követelmények.

A pedagógus munkájának lényege az, hogy tudását átadva és a tanítványiban rejlő képességeket kibontakoztatva hozzásegítse őket az értékeket és javakat teremtő élethez. E munkafolyamatban a pedagógus teljes személyiségével vesz részt, és tanítványainak is a teljes személyiségére hat.

A tanítványokra való hatni tudás a pedagógus legfontosabb személyiségvonása. (Ezért fontos, hogy cselekedetei és szavai autentikusak legyenek.)

A nevelés nem lehet eredményes akkor, ha a nevelőből hiányoznak a következő személyiségjegyek: emberszeretet, lelkiismeretesség, türelem, empátia, önzetlenség, a másság elfogadása, áldozatkészség, önismeret, önkontroll és felelősségvállalás.

A pedagógus alkotó értelmiségi. Természetes igénye, életformája az állandó tanulás és a környezet, a társadalom életének alakításában való alkotó részvétel.

1. A pedagógus egész személyiségével nevel, követendő pozitív erkölcsi mintául szolgál.
2. Szakmai elhivatottsága, felkészültsége, kultúráltsága, munkamorálja példa értékű. Kellő önismerettel, önbecsüléssel, önkritikával rendelkezik. Igényli az emberi és szakmai megújulást. Munkájára a humanitás, a demokratikus gondolkodásmód jellemző.
3. Magatartásában és megjelenésében példamutató. Az emberi kapcsolatokban segítőkész, kiegyensúlyozott és mértékletes.
4. Sem kollégáit, sem tanítványait, sem a szülőket nem illeti megbélyegző kifejezésekkel.
5. Káros szenvedélytől, megbotránkoztató, közízlést sértő magatartástól mentes életet él.

II. Munkahelyi kapcsolatok etikai normái

A pedagógusok többsége nevelőtestületi közösségben végzi feladatát. Ez a tény az egyéni felelőssége mellett közösségi felelősséget is jelent, a testületben való aktív részvétel, a közös döntések kialakításában, azok végrehajtásában vállalt kötelezettséget, együttműködést, a kollégák tiszteletét, munkájuk, eredményeik elismerését, jó értelemben vett pedagógus kollegialitást. E kollegialitás megkívánja, hogy az igazgató a testületnek, a testület az igazgatónak adjon át minden olyan érdemi információt, amely a közös feladat érdekében szükséges. Ugyanakkor kölcsönösen vegyék figyelembe egymás személyiségi jogait. A pedagógus az iskolában is, az iskolánk kívül is képviseli testületét, óvja, erősíti annak tekintélyét.

1. A nevelőtestület, nevelőközösség tagjai kölcsönösen megbecsülik és tisztelik egymást, hatékony munkakapcsolat kialakítására törekednek. Egymásról szülők és tanítványok előtt elmarasztaló véleményt nem nyilvánítanak. A felmerült konfliktusokat kultúráltnak, megértéssel, az okok megszüntetésével próbálják megoldani.
2. A pedagógus tanítványainak vezetője. Éppen ezért nem hiányozhatnak belőle a legfontosabb vezetői személyiségvonások: a döntésképeség, a kreativitás és az optimizmus, a határozottság, a rugalmasság, a nyíltság, a tudatosság, a szervezőkészség, és az igazságérzet.
3. A vezető állású pedagógus figyelemmel kíséri és segíti beosztottai szakmai fejlődését. Semmilyen formában nem él vissza kollégái, a gondjaira bízott gyerekek, tanítványai és azok hozzátartozói bizalmával. Emberségesen és etikusan jár el munkaügyi kérdésekben.
4. Minden pedagógus az adott lehetőségek, feltételek határain belül a lehető legjobb szakmai tudása szerint végzi munkáját. A tartalmi munka eredményesebbé tételét, illetve a munkafeltételek javítását célzó programok megvalósítását segíti.
5. Munkája szabad szellemi tevékenység, a társadalom által meghatározott célokhoz szabadon választhatja meg a módszereket. A pedagógus toleráns más pedagógiai irányzatokkal szemben, s tiszteletben tartja a sajátjától eltérő eredményes módszereket.

III. Pedagógus – gyerek, diák kapcsolat etikai normái

A pedagógus kapcsolata a diákokkal mester-tanítvány kapcsolat. Ebben azonban nem lehet rideg, elutasító, nem szabad a formai fegyelmet előtérbe állítani. Arra kell törekedni, hogy melegséget sugárzó, elfogadó, elsősorban a gyermek testi, szellemi, erkölcsi növekedését előmozdító, önmegvalósítását szem előtt tartó, azt segítő nevelő legyen. Vezető szerepét a gyermeki személyiség tökéletes tiszteletével és a tanítványok kezdeményező hajlamának tág teret adva tölti be.

A nevelők egységesen lépnek fel az ember méltóságát, a munka tisztelete, megbecsülése, valamint a műveltségnek és az igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a képviseletében.

Ez az alapja a tanulók értékelésének is.

1. Megfelelő környezet, légkör biztosításával elősegíti, hogy tanítványai tudják vállalni önmagukat. Megmutathassák tényleges tudásukat, képességeiket maximálisan továbbfejlesszék.
2. A pedagógus viselkedését, tetteit, szavait a tanítványokért érzett felelősség hatja át.
3. Gondoskodik arról, hogy a gondjaira bízott gyerekeket, tanítványait semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje /képesség, vagyon, rang, vallás, bőrszín/. Tiszteletben tartja tanítványainak és szüleinek világnézetét.
4. Saját intézményeinek növendékeit magán úton, külön díjazásért nem tanítja.
5. A pedagógus pozitív érzelmekkel fordul tanítványaihoz, egész személyisége ezt sugározza. Saját egyéniségét, meggyőződését nem palástolja el, de semmiféle eszközzel sem kényszeríti rájuk. Magánéleti vagy állampolgári problémáit nem viszi be a diákok közé.
6. Elveszíti önbecsülését az a pedagógus, aki nem törődik tanítványaival, elszürkült, rutinból végzi a munkáját, aki csak testileg van jelen tanítványai között, mások hibáztatásával menti fel magát pedagógusi felelőssége alól.

IV. Pedagógus – szülő kapcsolat etikai normái

A szülőkhöz fűződő kapcsolat alapja az első találkozástól kezdve a kölcsönös tisztelet és megbecsülés. Ezt a közös cél – a tanuló képességeinek és személyiségének kifejlesztése – egyre tartalmasabbá teszi. A család és az iskola, a szülő és a pedagógus egymásra vannak utalva. Az egymást megbecsülő, kölcsönösen bizalmat árasztó együttműködés megsokszorozhatja a nevelés eredményességét.

1. A pedagógus nevelési tanácsaival segíti a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.
2. Eredményes munkát csak a családdal összhangban érhet el, ezért segíti a családokat hasznosítható, pontos információkkal.
3. Nevelő-oktató munkája nyilvános, nem titkolhatja el sem az eredményeket, sem a kudarokat, a hibákat.
4. A szülői értekezleten a pedagógus csak az egész tanuló-csoportot érintő kérdéseket, gondokat és a soron következő feladatokat tárgyalja meg. Megmagyarázza a szülőknél, hogy ebben hogyan tudnak segíteni.
5. Semmiféle előnyszerzésre nem használja fel a szülőkkel gyerekeik által létrejött kapcsolatot!
6. Különböző pénzgyűjtés /pl. osztálypénz/ csak a szülők teljes körű egyetértésével történhet. A pénz felhasználásáról pontos elszámolás készül a szülők számára.
7. A pedagógus a tanulóktól, szüleiktől nem fogad el olyan ajándékot, amely értékénél fogva lekötöttséghez vezethet.
8. A szülők anyagi helyzetének ismeretében, ahol szükséges, kezdeményezi a szociális gondoskodást.

V. A titoktartás etikai normái

1. A pedagógusnak titoktartási kötelezettsége van mindazon információkra vonatkozóan, amelyek tanítványaival és azok hozzátartozóival kapcsolatosak. Ezen információk csak a gyermek érdekében tevékenykedő személynek vagy intézménynek adható át, megfelelő körültekintés és felelős döntés mellett.
2. Az iskola belső életével kapcsolatos információk szolgálati titkot képeznek illetéktelen személyek, illetve a külvilág előtt.
3. A titoktartási és információ átadására vonatkozó kötelezettség közötti ellentmondást a pedagógusok az emberi méltóság tiszteletben tartásával, saját etikai és szakmai belátásuk alapján, a konkrét esetekben hozott egyedi döntésekkel oldhatják fel.

ZÁRSZÓ

A pedagógus lelkiismerettől vezérelt lény. Mint ilyen, azt igényli, hogy bizonyos lehessen cselekedetei helyességében. E kódex normákat kíván lefektetni, amelyek jogi eszközökkel nem, vagy csak kevéssé foghatóak meg, de etikai értelemben megragadhatók. Az a pedagógus, aki ezeket megtartja, nyugodt lelkiismerettel, jó közérzettel élhet és dolgozhat.

Székesfehérvár, 2015. szeptember